

Status på 15 års skattereformer

15 års skattereformer har tilgodeset de rigeste

I løbet af de seneste 15 år er der gennemført en række skattereformer, der har lettet skatten på arbejde. Opsummerer man ændringerne af indkomstskatten siden 2001 viser det sig, at de rigeste er løbet med klart den største gevinst. De 10 pct. rigeste har fået en gevinst på 41.000 kr. Den største gevinst er gået til den rigeste procent, der i gennemsnit har fået mere end 95.000 kr. årligt. En lettelse af topskatten vil skubbe endnu mere i samme retning og udelukkende gå til de rigeste i Danmark.

af Analysechef **Jonas Schytz Juul**
og stud.polit **Sune Caspersen**

20. september 2016

Analysens hovedkonklusioner

- Siden år 2001 har der været gennemført en række skattereformer der har haft fokus på at lette indkomstskatten. I denne analyse er konsekvensen af ændringerne i indkomstskatten efter 2001 beregnet.
- Bundlinjen efter 15 års reformer af indkomstskatten er, at de 10 pct. rigeste har fået en gevinst 41.000 kr. Ser man på de 10 pct. fattigste, så er deres gevinst på 900 kr.
- Den største gevinst er gået til den rigeste procent, der i gennemsnit har fået over 95.000 kr. årligt i gevinst fra lettelsen af indkomstskatten.
- Afskaffelsen af mellemskatten er det element der har givet den største gevinst til de rigeste. Alene det element har således givet en gevinst på over 20.000 kr. for de 10 pct. rigeste, og en lettelse på over 60.000 kr. for den rigeste procent.
- En reduktion af topskattesatsen vil være endnu en skattelettelse som er målrettet de rigeste, mens størstedelen af befolkningen ingen gevinst vil få fra dette.

Kontakt

Analysechef
Jonas Schytz Juul
Tlf. 33 55 77 22
Mobil 30 29 11 07
jsj@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

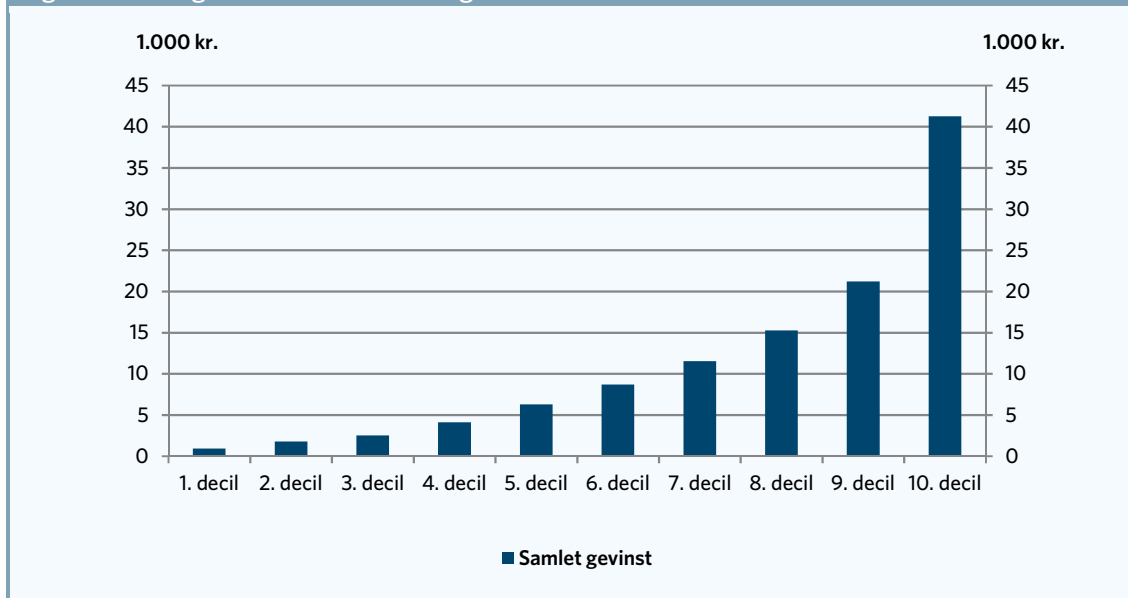
Skattereformer har tilgodeset de rigeste

I løbet af de seneste 15 år har der af flere omgange været gennemført skattereformer, der alle har lettet indkomstskatten. Blandt fokusområderne i skattereformerne har været indførelse og forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, afskaffelse af mellemskatten samt stigninger i topskattegrænsen. I løbet af 00'erne kom der således 3 skattereformer, hvor de to første begge løftede grænsen for mellemskatten, og i Forårspakke 2.0 fra 2010 blev mellemskatten helt afskaffet. Samtidig blev beskæftigelsesfradraget indført og topskattegrænsen blev løftet. Også SRSF's skattereform fra 2012 indeholdt stigning i beskæftigelsesfradraget og en yderligere forhøjelse af topskattegrænsen. I perioden har der også været skatte­stigninger som har været med til at finansiere lettelserne. Personfradraget er bl.a. blevet reduceret, rentefradraget er blevet mindre ligesom de ligningsmæssige fradrag er blevet mindre. Derudover er der indført et loft over indbetalinger på ratepensioner samt aftrapning af børnechecken.

I denne analyse er der set på effekten af ændringerne i indkomstskattesystemet. Der er således set på forskellen mellem skattebetalingen af indkomstskat med de gældende regler i forhold til et skattesystem med 2002-skattereglerne, hvor alle beløbsgrænser er fremskrevet med satsreguleringen. Blandt de store ændringer i skattesystemet er afskaffelsen af mellemskatten, indførelsen af beskæftigelsesfradraget og stigningen i topskattegrænsen. Skattestoppet er ikke medregnet ligesom ændringer i overførsler, afgifter mv. ikke er med, da fokus i analysen er på ændringer i indkomstskatten. Det er uddybet i boks 1.

I figur 1 er den samlede gevinst vist fordelt på indkomstdeciler. I en decilfordeling er befolkningen inddelt i 10 lige store grupper ud fra størrelsen af deres indkomst. 1. decil er således de 10 pct. med lavest indkomst, og 10. decil er de ti pct. med højest indkomst. Figuren viser således forskellen i skattebetalingen ved et 2002-skattesystem og det nuværende skattesystem opdelt på 10 indkomstgrupper.

Figur 1. Samlet gevinst af 15 års ændringer i indkomstskatten

Anm: Figuren viser den samlede gevinst ved ændringer i indkomstskattesystemet i de sidste 15 år. Beregningsforudsætningerne er angivet i boks 1. Gevinsterne er vist husstandsækvivaleret og deciler er opgjort på husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Ændringer i overførsler, afgifter mv. er ikke regnet med da fokus er på ændringer i indkomstskattesystemet.

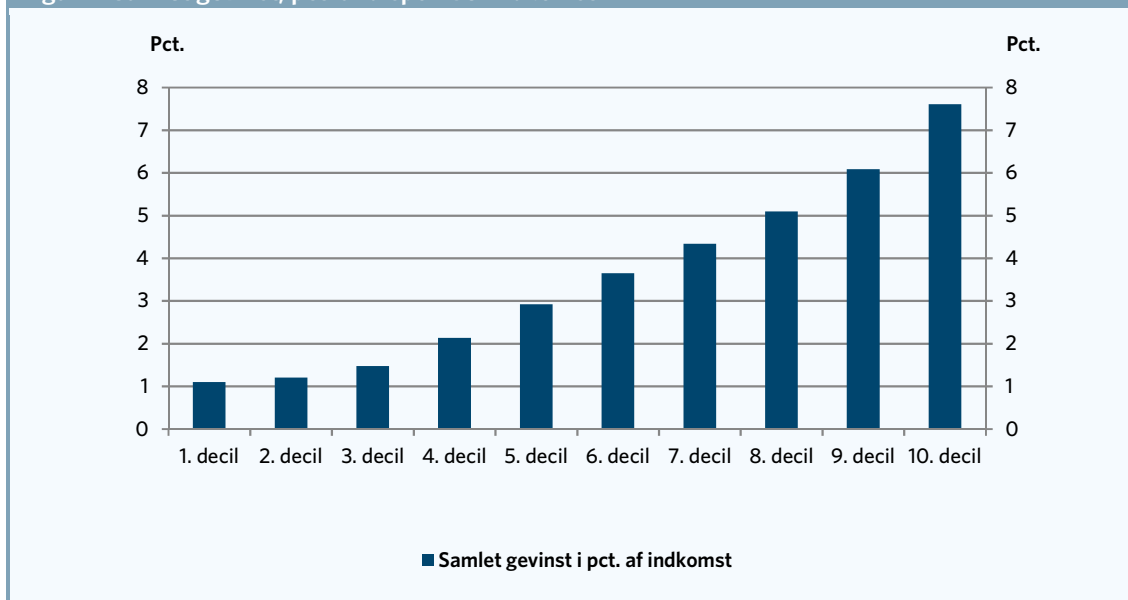
Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

Af figur 1 ses det, at den største gevinst fra ændringerne i indkomstkatten er gået til de 10 pct. rigeste. I gennemsnit har de 10 pct. rigeste fået en gevinst på over 41.000 kr. ved ændringerne af indkomstkatten. Eller sagt på en anden måde: Hvis skattesystemet var som i 2002 skulle de 10 pct. rigeste betale knap 42.000 kr. mere i skat end de rent faktisk gør. Ser man på de 10 pct. fattigste, så betaler de 900 kr. mindre i skat i dag end hvis skattesystemet havde været som i 2002.

Det fremgår ligeledes af figuren, at der er en gennemsnitlig gevinst fra ændringerne i indkomstkatten for alle deciler. Det skyldes bl.a., at finansieringen af skattelettelserne udenom indkomstkatten ikke er med. Det er f.eks. stigninger i afgifter og ændring af erhvervsskatter.

Også hvis man opgør gevinsten fra skattelettelserne i pct. af disponibel indkomst er den største gevinst fra omlægningerne gået til de rigeste. Desto højere indkomst, desto større har gevinsten således været. Mens de 10 pct. rigeste har fået en gevinst svarende til knap 8 pct. af deres disponible indkomst, har de 10 pct. fattigste haft en gevinst på godt 1 pct. af deres disponible indkomst. Det er vist i figur 2.

Figur 2. Samlet gevinst, pct. af disponibel indkomst

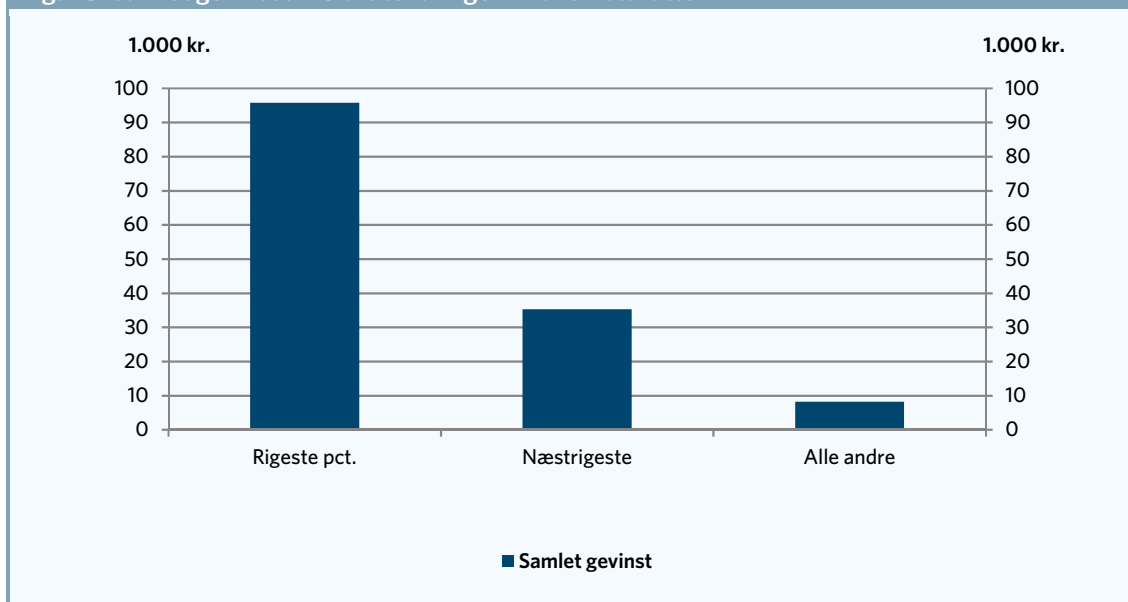
Anm: Som figur 1.

Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

95.000 kr. mere til de allerrigeste

Zoomer man helt ind på den ene procent af befolkningen med de højeste indkomster er det tydeligt, at det er den gruppe med de største gevinster. Samlet har den rigeste procent fået over 95.000 kr. fra ændringerne i indkomstkatten de seneste 15 år. Til sammenligning har de næstrigste (dvs. resten af 10 decil) i gennemsnit fået en gevinst på godt 35.000 kr. og alle andre (dvs. 90 pct. af befolkningen) i gennemsnit har fået godt 8.000 kr. i gevinst.

Figur 3. Samlet gevinst af 15 års ændringer i indkomstkatten

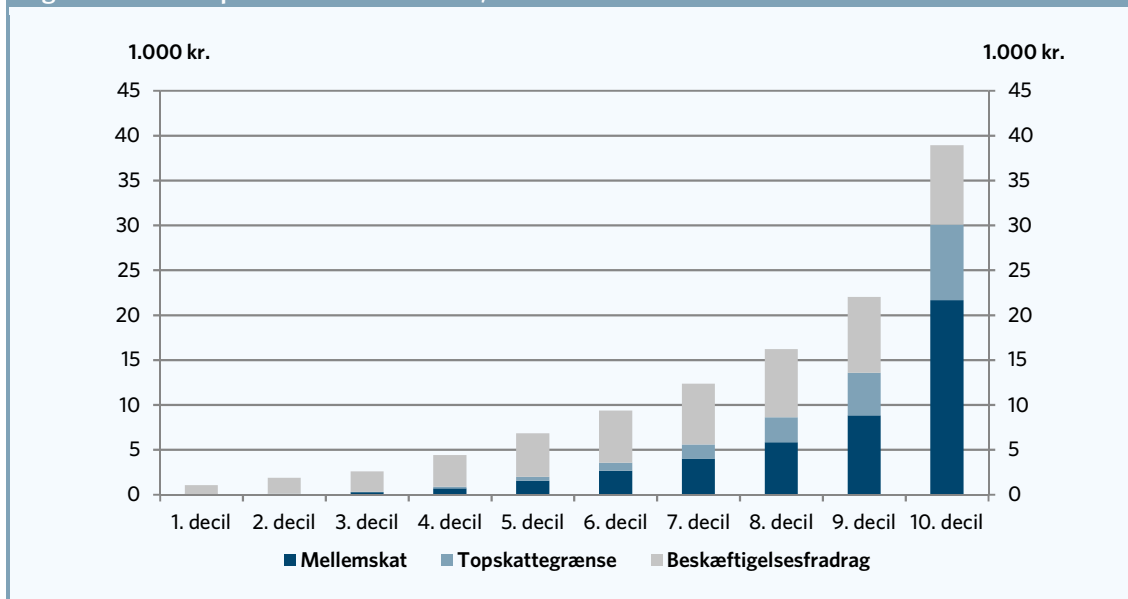
Anm: Som figur 1. De næstrigeste er 91.-99. percentil mens "Alle andre" er de 90 pct. af befolkningen som ikke er blandt de ti pct. rigeste.
Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

Særligt afskaffelsen af mellemskatten har bidraget til gevinsten for de rigeste

Det element af skattelettelserne som har bidraget mest til den store gevinst for de rigeste er afskaffelsen af mellemskatten. Det har været en øvelse som helt tydeligt har givet den største gevinst til de rigeste familier. Alene det element har således givet en gevinst på over 20.000 kr. for de 10 pct. rigeste.

I figur 4 er de tre største elementer af de samlede skattereformer vist: Afskaffelsen af mellemskatten, stigningen i topskattegrænsen og indførelsen af beskæftigelsesfradraget. Som det ses af figuren er det særligt afskaffelsen af mellemskatten som har givet den store gevinst til de rigeste.

Figur 4. Gevinst opdelt i hovedelementer, 1.000 kr.

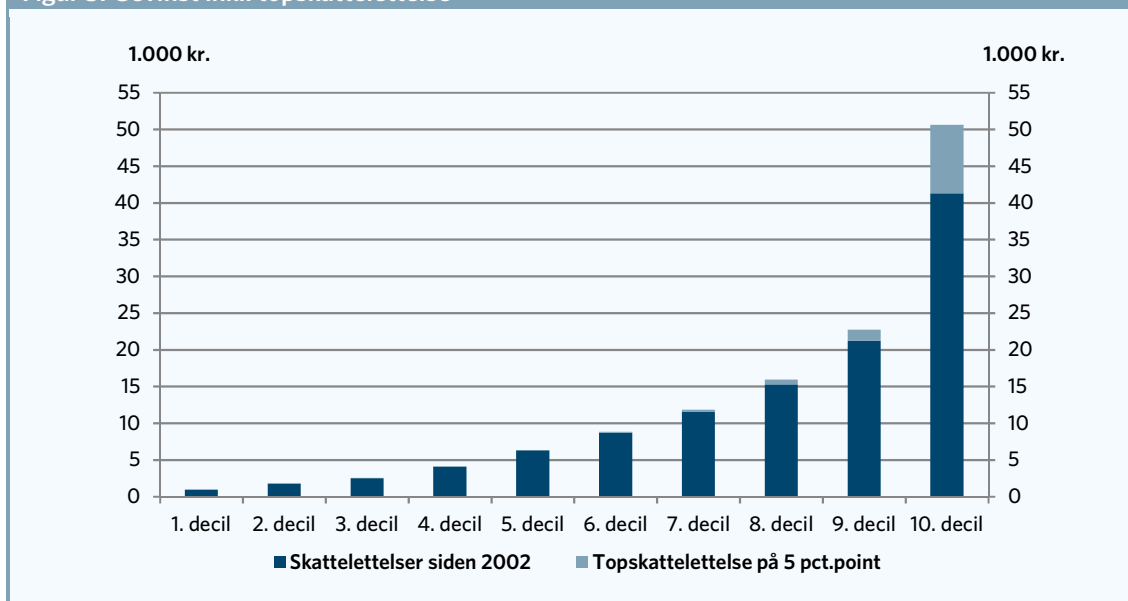
Anm: Som figur 1.
Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

For den rigeste procent har afskaffelsen af mellemskatten givet en gennemsnitlig gevinst på over 60.000 kr. Samtidig har lettelsen af indkomstskatten på positiv kapitalindkomst givet en stor gevinst til den rigeste procent.

En reduktion af topskatten går også til de rigeste

En reduktion af topskattesatsen med 5 pct. point vil give en yderligere gevinst til de 10 pct. rigeste i Danmark. I figur 5 er gevinsten ved en reduktion af topskattesatsen på 5 pct. point vist sammen med gevinsten fra de sidste 15 års skattereformer. Som det fremgår af figuren vil en reduktion af topskatten give en yderligere gevinst til de 10 pct. rigeste, mens langt hovedparten af befolkningen ingen gevinst vil få af en reduktion af topskattesatsen

Figur 5. Gevinst inkl. topskattelettelse

Anm: Som figur 1.

Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

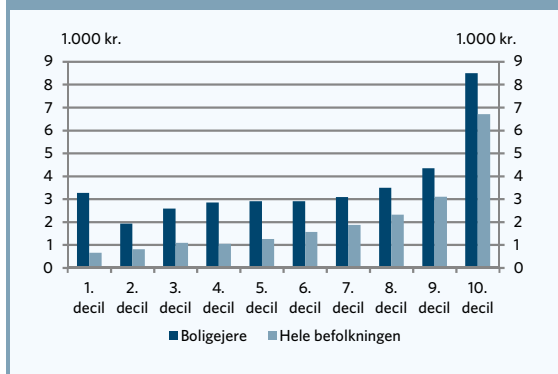
Skattestoppet er også gået til de rigeste

Udover de beskrevne ændringer i indkomstskatten har der også været skattestop på ejendomsværdibeskatningen i hele perioden samt stigningsbegrænsning på grundskylden. Det er ikke med i beregningerne ovenfor. Også denne skattelettelse har givet den største gevinst til de rigeste i Danmark.

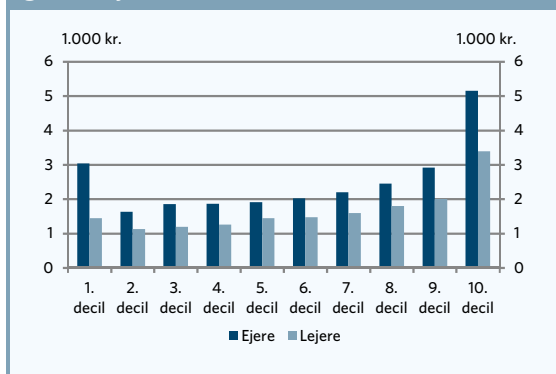
Det er senest dokumenteret af Vismændene i deres seneste rapport fra foråret 2016. Ifølge deres rapport får de 10 pct. rigeste boligejere end gevinst årligt på over 8.000 kr. fra skattestoppet på ejendomsværdiskat samt en årlig lettelse på 5.000 kr. fra grundskylden. Gevinster der kommer oveni de gevinster den samme gruppe har fået fra ændringerne i indkomstskatten i de seneste 15 år.

I figur 5A og 5B nedenfor er gevinsterne fra skattestoppet på boliger vist.

**Figur 5A. Gevinst fra skattestop, ejendoms-
værdiskat, 2014**

**Figur 5B. Gevinst fra stigningsbegrænsning i
grundskyld, 2014**

Kilde: AE pba. "Dansk Økonomi, Forår 2016", De Økonomiske Råd

Boks 1. Beregningsforudsætninger for ændringer i indkomstkatten

I analysen er den nuværende skattebetaling (2022-skatteregler i 2016-niveau) sammenholdt med hvad indkomstkatten ville have været, hvis skattesystemet havde været som i 2002 fremskrevet mekanisk til 2016-niveau. Der er altså beregnet indkomstskat for de samme personer i hhv. et 2002-skattesystem og det nuværende skattesystem således effekten af ændringer i indkomstkatten kan isoleres.

I beregningen af skatten i 2002 er alle indkomstgrænserne fremskrevet med satsreguleringen, svarende til den måde man normalt regulerer indkomstgrænserne. Dvs. eksempelvis personfradraget, topskattegrænsen og mellemskattegrænsen er fremskrevet fra niveauet i 2002 til dagens niveau med satsreguleringen.

I forhold til det nuværende skattesystem er der regnet på følgende større ændringer i indkomstkatten (udover ændringerne af beløbsgrænserne):

- Kommune-, amt- og kirkesatser sættes til 2002-værdier. I tilfælde af kommunesammenlægninger tages gennemsnittet af satsen for de sammenlagte kommuner.
- Bundskattesats sættes til 5,5 pct.
- Sundhedsskatten fjernes
- Mellemskattesats sættes til 6 pct.
- Aktieindkomstsatser sættes til 28 pct. og 43 pct. for lav hhv. høj,
- Det skrå skatteloft sættes til 59 pct. for både personlig indkomst og positiv kapitalindkomst
- Beskæftigelsesfradraget fjernes
- Fradraget for positiv kapitalindkomst i topskattegrundlag sættes til 0 kr.
- Grøn check fjernes
- Loftet over fradragsretten for ratepensioner fjernes (varig virkning)
- Aftrapning af børnecheck fjernes

I beregningerne indgår der ikke ændringer uden for indkomstkatten. Dvs. fx afgiftsændringer og skattestoppet er ikke medregnet, ligesom ændringer i erhvervsstøtten ikke er indregnet.

Der er taget udgangspunkt i lovmodellens datagrundlag for 2013 i beregningen af både skatten i dag og i 2002. Dvs. der indgår ikke ændringer i overførslerne. Der er altså alene set på en sammenligning af indkomstkatten med det nuværende system (2022-regler) i forhold til indkomstkatten med de gældende skatteregler i 2002 fremskrevet mekanisk til dagens niveau.